

In deze nieuwsbrief besteden we o.a. aandacht aan onze werkgroepen Zoogdieren en Wilde Planten. De werkgroepen zijn belangrijke onderdelen van IVN/NMVught. Daarnaast informatie over plannen rond de IJzeren Man en de Vijverbosweg door Sander Wieringa, over de Jeugd natuurwacht en natuurpark de Kwebben door Peter Maessen.

Eekhoornnesten spotten op de Vughtse Heide

Foto: Janke van Mosseveld.

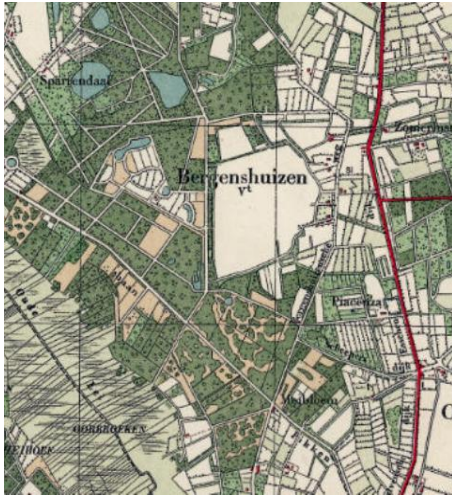
“Wat bent u aan het doen?”, vroeg een nieuwsgierige wandelaar op de Vughtse Hei, “vogels aan het spotten?” Het was misschien ook een vreemd gezicht om iemand steeds naar boven kijkend, over de smalle paadjes te zien lopen. Maar nee, ik zocht eekhoornnesten en die zitten, lekker veilig, hoog in bomen. We hadden even een gezellig gesprekje over dat het leuk werk is om te doen op een mooie zonnige winterdag, maar dat je er wel een stijve nek van krijgt. Het tellen van de eekhoornnesten moet voordat de bomen bladeren hebben, dan zijn de nesten redelijk goed te vinden. De buitenkant van een eekhoornnest is namelijk gemaakt van takjes waar de bladeren nog aan zitten en de binnenkant bekleedt de eekhoorn met mos, veertjes en gras, lekker zacht en het houdt de winterkou buiten.

Vorig jaar is de werkgroep Zoogdieren begonnen met het inventariseren van de eekhoornnesten op de Vughtse heide. Toen hebben we in het totaal negen nesten gevonden. Niet zo heel veel, vooral wanneer je bedenkt dat iedere eekhoorn meerdere nesten maakt die relatief dicht bij elkaar liggen. Deze nesten zaten allemaal aan de westkant van het gebied (bij de Lunetten). Een eekhoorn gebruikt een goed nest vaak jarenlang, maar van de negen nesten van vorig jaar konden we er dit jaar vier niet meer terugvinden. Eentje was gekraakt door een vogel, terwijl een zesde nest wel wat reparatiewerkzaamheden kon gebruiken. We vonden geen nieuwe nesten in het westelijk gebied, dus dat was teleurstellend.

Maar verspreid over de rest van de Vughtse heide hebben we nog vier nieuwe nesten gevonden. Omdat twee daarvan ‘eenzame nesten’ waren, vermoeden we dat we nesten

	<p>gemist hebben. En hoewel we dit jaar dus maar acht nesten gevonden hebben, is het wel bemoedigend dat deze nu over het hele gebied verspreid zitten. We zijn benieuwd hoeveel we er volgend jaar tellen.</p> <p>Marijke Kreukniet</p>
<p>JNW zoekt helpende handen</p>	<p>Op 15 maart organiseerde de IVN Zuid-Nederland een middag voor IVN-ers die werken met kinderen, vooral gast-/natuurouders op basisscholen. Deze inspiratiemiddag was bedoeld om elkaar te inspireren, kennis uit te wisselen en te bespreken hoe we meer, en vooral jongere, vrijwilligers kunnen werven. Het IVN Nederland ziet een enorme vergrijzingsgolf op zich af komen en tegelijkertijd een stijgende vraag van scholen voor natuurondersteuning. Bijvoorbeeld: voor de buitenlesdag die deze maand op scholen wordt gehouden, hebben alleen al voor Zuid-Nederland 430 scholen een natuurondersteunende aanvraag gedaan voor 29.500 kinderen!</p> <p>Ook de Jeugd natuurwacht Vught is naarstig op zoek naar helpende handen. Wij hebben een actief bestuur, maar met drie vrijwilligers die dit jaar 79 jaar worden, wordt het probleem van vrijwilligers steeds groter. Draagt u de natuur en de kinderen een warm hart toe, dan zou het mooi zijn om u te ontmoeten op een zaterdagochtend in ons clubgebouw De Kleine Natuur. Het is echt niet nodig om er elke week te zijn, maar één keer per maand meehelpen op onze knutselochtenden zou al fantastisch zijn. Loop dus even binnen bij de JNW tussen 09.00 uur en 12.00 uur of bel me: 06 – 247 548 38. Graag tot zaterdag!</p>
<p>Festival Nova tijdens Helemaal Helvoirt</p>	<p>Op zaterdag 31 mei van 12.00 tot 16.00 uur wordt Festival Nova georganiseerd, de opvolger van Festival Natura. Het vindt plaats op de rolschaatsbaan tijdens het dorpsfeest Helemaal Helvoirt. Er zijn vijf thema's, gerelateerd aan het onderwerp 'groen'. Daarnaast draait het om Huis, Energie, Lifestyle, Voeding en Circulair (duurzaam leven zonder afval). KANT gaat hier zeker aan mee doen met hun jaarthema: Tuintje erbij! Te zijner tijd zal hier meer informatie verschijnen in de plaatselijke media.</p>
<p>Zonnemaatje Installatie zonnepanelen op De Kerkhoeve</p>	<p>De aandacht in lokale media, het activeren van ons netwerk en de verspreide flyers hebben hun vruchten afgeworpen. Er hebben zich voldoende geïnteresseerden gemeld om te kunnen beginnen met de installatie van zonnepanelen op het dak van de koeienstal van De Kerkhoeve van Manon van Balkom in Helvoirt. Met een beetje geluk zijn de werkzaamheden in april afgerond. We hopen voor het einde</p>

	<p>van de lente met de opwek van duurzame energie op deze biologische melkveehouderij te kunnen beginnen.</p> <p>De werving van certificaten gaat door. Kijk hiervoor op: www.duinboeren.zonnemaatje.nl</p>
<p>Open atelier- en tuinenroute</p>	<p>Atelierroute Van Gogh Helvoirt en KANT houden gezamenlijk op zondag 22 juni van 11.00 tot 17.00 uur een Open Atelier- en Tuinenroute. Een mooi en nieuw initiatief in Vught en omgeving. Er hebben zich al twintig deelnemers (locaties) aangemeld voor de Open Atelierroute op zondag 22 juni: negen in Helvoirt en elf in Vught. Voor meer informatie info@vangoghhelvoirt.nl.</p> <p>Voor de tuinenroute kunnen tuinenbezitters zich aanmelden via www.welkombijkant.nl.</p>
<p>Deel 1: De geschiedenis van natuurpark De Kwebben</p> 	<p>Oorspronkelijk was de wijk de Baarzen een bijzonder vochtig weidegebied. Het woord ‘baarzen’ komt waarschijnlijk van beerze, wat kleine waterloop betekend. Dit zou kunnen kloppen aangezien er een stroompje aanwezig was dat voor de afwatering zorgde van het gebied Bergenshuizen, Vughtse Hoeven en het Kraaiengat. Dit was de zogenaamde Baarzensloot of Baarzenloop. Volgens de Dikke van Dale betekent baarzensloot echter ‘sloot waarin zich veel baars bevindt’.</p> <p>Vanaf Bergenshuizen stroomde het beekje onder de Esscheweg (bij de voormalige gasfabriek) door naar de Baarzen. Het gebied de Baarzen had een heel netwerk van slootjes, die afwaterden op de Baarzensloot of Baarzenloop. Deze hoofdader liep vervolgens een eindje parallel aan de Esschestroom om daarna in de Dommel uit te monden. De naam Kwebben duidt hoogstwaarschijnlijk op de poelen die verspreid over het gebied lagen. Een kweb is volgens de boeken een stuk moerassige grond, met gras begroeid, waar men inzakt als men erover loopt.</p> <p>Het gebied de Baarzen strekte zich uit van Beukenhorst en het Kraaienbroek in het zuiden, tot de Molenstraat (toen Molenweg) in het noorden, en van de Esscheweg (toen nog Esschedijk) en Bergenshuizen in het westen, tot aan de Groensteeg (Groenschesteeg), Kettingweg en huize Voorburg in het oosten. De naam Kraaienbroek geeft trouwens ook al aan dat het een zeer vochtig gebied is of moet zijn geweest. ‘Broek’ betekent drasland, moerassig land, laag en langs rivieren of beken gelegen. Er zijn winters geweest dat er zoveel water op de weilanden in de Baarzen stond dat je kon schaatsen van de Molenstraat tot aan Beukenhorst!</p>

Met het aanleggen van de woonwijk en het industrieterrein rond 1965 heeft men, omdat het zo nat was, het landbouwgebied opgehoogd. De grond was afkomstig uit Cromvoirt. Het afval wat in de Kwebben gedumpt was, is toen naar de afgraving in Cromvoirt vervoerd en maakt is nu onderdeel van de huidige stort aan het Pepereind. Naderhand werd nog zand aangevoerd van de 'hoge hoeve' aan de Bergenshuizensestraat. De zandput die toen ontstond, vulde zich met water. Zo ontstond er een grote plas: het Kraaiengat. Op advies van de Heidemaatschappij werden er door Vught vijvers aangelegd die als opvangbekkens van overtollig water konden fungeren. Er kwam tevens een gemaal voor het overpompen van water in de Esschestroom. Hierna begon woonwijk de Baarzen vorm te krijgen.

Wordt vervolgd!

Peter Maessen

Vijverbosweg

Bijdragen Sander Wieringa, secretaris bestuur en voorzitter beleidsgroep IVN/NMVught

Projectontwikkelaar Heijmans wil bouwen in het landelijk randgebied bij de Vijverbosweg. Deze mooie groene buffer volbouwen met 275 huizen is nergens voor nodig, vindt IVN/NMV. Vught heeft meer dan genoeg andere plannen voor woningbouw. Er is nu zicht op 2550 nieuwe woningen in Vught, waarvan 910 op Voorburg. Terwijl de provincie heeft becijferd dat Vught tot 2030 maar 915 nieuwe woningen nodig heeft en tot 2040 hooguit 1700 woningen. Heijmans wil in deze groenblauwe mantelzone met ecologische en cultuurhistorische waarden blijkbaar voor import bouwen, niet voor Vughtse woningzoekenden. O ja, en die kamsalamander die twintig jaar geleden roet in dit eten gooide, die zit er nog steeds. Net als onder meer de grootoorvleermuis, de das, de kleine watersalamander, de roodhalsgans, de ijsvogel en de bosuil.

Uitbaggeren IJzeren Man

De gemeente wil, op verzoek van recreanten, de IJzeren Man uitbaggeren. Slib verwijderen, maar ook de onderliggende zandlaag, want zand brengt geld op. IVN/NMV stelt: als je het doet, ben dan voorzichtig met de natuurwaarden en de waterkwaliteit. De plas is in zijn geheel Natuurnetwerk Brabant, habitatype 'zoete plas'. Daarin leven beschermde planten, oeverbegroeiing, vissen, amfibieën en insecten.

Dat mag je niet zomaar wegbaggeren. Als overal één meter wordt afgegraven zou dat maar liefst 50.000 vrachtwagenbewegingen geven in de omgeving, dus dat wordt ook nog een kwestie. Misschien dat een paar stukken wel wat dieper kunnen, waardoor de natuurkwaliteit zou kunnen toenemen. Wordt vervolgd.

Sander Wieringa

Algemene Ledenvergadering

ALGEMENE LEDENVERGADERING

De jaarlijkse Algemene Ledenvergadering van Vereniging IVN/NMV is op zondag 13 april, vanaf 14.00 uur. We verzamelen dan bij de grote oprit van het recreatiebedrijf IJzeren Man. Hier bekijken we de situatie en bespreken ons handavingsverzoek. Ook gaan we naar de plek waar de Penitentiaire Inrichting een nieuwe weg wil aanleggen. Daarna vergaderen we bij de Battle Axe in Cromvoirt over wat we hebben gedaan en gaan doen, over de bestuurssamenstelling en de werkgroepen, de financiën en 'wat verder ter tafel komt'. Praat en beslis mee en kom naar de ALV!

Sander Wieringa

Kijk: een fuut!

Soms zijn de kleine dingen in je omgeving ontzettend leuk om naar te kijken. Als je goed om je heen kijkt, zie je ineens iets dat je voorheen nooit zo opviel. Bijvoorbeeld de futen: leuke en prachtige vogels zijn het! Ze leven op het water en ze hebben nu hun 'bruidskleding' aan. Uiterlijk is er geen verschil tussen het mannetje en het vrouwtje, maar let eens goed op hun gedrag.

Het mannetje zoekt onder water naar eetbare planten, dit is zijn bruidsboeket aan haar. Dat is dus het moment waarop je ziet wie het mannetje is. Soms zwemmen ze een eindje uit elkaar, dan duiken ze beiden onder water, komen ze tegelijk boven (hij soms met wat lekkers voor haar in zijn snavel) en dan laten ze zich op z'n mooist zien: de koppen omhoog en borst ver uit het water en dan schudden ze beiden tegelijk met het hoofd.

Als de jongen uitgekomen zijn, worden ze door de ouders op de rug vervoerd. De jonge futen komen met hun kopjes onder de vleugels van de zwemmende ouders uit. Dus als je langs het water loopt of fietst, neem dan even de tijd om te kijken. Hopelijk geeft dit jullie net zoveel plezier als mij!

Sietske van Maren

Werkgroep Wilde Planten

Het afgelopen jaar zijn wat excursiedagen van de Werkgroep Wilde Planten verregend, maar toch hebben we met veel plezier een groot aantal planten kunnen vinden en benoemen, met en zonder hulp van Obsidentify. Naast

planten lieten we ons ook verrassen door insecten, vogels en mooie bomen. Eén van de paddenstoelsoorten, weliswaar reeds een jaar eerder 'ontdekt', het Muizenstaartje, willen wij jullie niet onthouden.

Op 18 maart 2025 hebben we weer plannen gemaakt voor dit jaar, die kun je op de website terugvinden.

Als je mee wilt doen met de excursies van de Werkgroep Wilde Planten, meld je dan aan bij fraukesiert@gmail.com

Frauke Siert

Coördinator Werkgroep Wilde Planten

Af- of aanmelden voor deze nieuwsbrief kan via een mail aan info@nmvught.nl. Bezoek ook onze website: www.nmvught.nl en facebookpagina [Facebook.com/IVN.NMV](https://www.facebook.com/IVN.NMV)